

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Освітні, педагогічні науки» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю А1 Освітні науки Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю А1 Освітні науки галузі знань А Освіта, представлена Українським державним університетом імені Михайла Драгоманова, спрямована на підготовку докторів філософії, здатних здійснювати оригінальні наукові дослідження та науково-педагогічну діяльність. Її актуальність визначається необхідністю розвитку дослідницького потенціалу освітньої галузі, наукового обґрунтування освітніх перетворень і підготовки фахівців, спроможних працювати в умовах суспільних змін та нових професійних викликів.

Програма передбачає чотирирічний термін підготовки та освітню складову обсягом 48 кредитів ЄКТС. Обов'язкові компоненти становлять 36 кредитів ЄКТС, вибіркові — 12 кредитів ЄКТС. Такий розподіл забезпечує поєднання спільної для здобувачів методологічної та професійної підготовки з можливістю поглиблення знань відповідно до індивідуальних дослідницьких інтересів. Наукова складова реалізується через виконання власного дослідження, оприлюднення його результатів і підготовку дисертації.

Важливою перевагою програми є орієнтація на становлення самостійного дослідника, який здатний визначати наукову проблему, обирати доцільні методи її вивчення, критично оцінювати отримані дані та аргументовано представляти висновки. Цьому сприяє поєднання філософської, мовної, методологічної та спеціальної підготовки. Вивчення методів планування й обробки результатів наукових досліджень, наукометрії та науково-організаційної діяльності доповнює опанування теорії й методології підготовки дисертаційного дослідження, формуючи цілісне уявлення про організацію наукової роботи.

Зміст програми охоплює актуальні проблеми педагогічної науки, освітню політику, дослідження педагогічних систем і процесів, професійну майстерність викладача та інноваційні технології навчання у вищій школі. Позитивно оцінюється включення науково-педагогічної практики обсягом 6 кредитів ЄКТС, яка забезпечує практичне опанування викладацької діяльності,

розвиток умінь організовувати освітній процес і застосовувати сучасні педагогічні підходи.

Передбачені програмою форми й методи навчання спрямовані на активну участь здобувачів у власній освітній та дослідницькій діяльності. Навчання через дослідження і викладання, самостійна робота, індивідуальні консультації та використання дистанційних технологій створюють умови для розвитку ініціативності, відповідальності й професійної самостійності. Програмні результати навчання передбачають:

- опанування концептуальних засад педагогічної науки та методології наукового пошуку;
- планування і проведення теоретичних та експериментальних досліджень, обґрунтування висновків доказовими даними;
- використання цифрових інструментів, інформаційних ресурсів і статистичних методів аналізу даних;
- розроблення й оцінювання наукових та освітніх проєктів;
- представлення результатів досліджень державною та іноземними мовами;
- застосування наукових здобутків у викладацькій діяльності та професійному саморозвитку.

На схвалення заслуговує увага до індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Вибір навчальних дисциплін, зокрема з інших освітніх програм, дає змогу розширювати міждисциплінарну підготовку та враховувати специфіку дисертаційної роботи. Передбачені можливості національної й міжнародної академічної мобільності сприяють обміну науковим досвідом, розвитку професійних контактів та залученню аспірантів до ширшого дослідницького середовища.

Особливе значення має включення академічної доброчесності, професійної етики та поваги до прав інтелектуальної власності до змісту компетентностей і результатів навчання. Водночас програма орієнтує здобувачів на конструктивну наукову дискусію, толерантну взаємодію та врахування культурного різноманіття. Це посилює ціннісну основу підготовки майбутніх науковців і викладачів.

Описане у програмі кадрове забезпечення передбачає участь науково-педагогічних працівників із досвідом дослідницької, публікаційної та викладацької діяльності. Інформаційне й навчально-методичне забезпечення охоплює бібліотечні та електронні ресурси, університетський репозитарій, середовище Moodle і засоби онлайн-взаємодії. Зазначені ресурси створюють підґрунтя для організації самостійної роботи, наукового пошуку та комунікації здобувачів із викладачами й науковими керівниками.

Загалом освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки» характеризується поєднанням дослідницької спрямованості, професійної підготовки та можливостей індивідуального розвитку здобувачів. Її зміст створює умови для формування докторів філософії, здатних продукувати нові наукові знання, розв'язувати актуальні освітні проблеми та здійснювати науково-педагогічну діяльність. Програма заслуговує на позитивну оцінку та рекомендується до реалізації в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова.

РЕЦЕНЗЕНТ:

доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України,
заступник директора Інституту
проблем виховання НАПН України
з науково-експериментальної роботи

Канішевська

Любов КАНІШЕВСЬКА

Канішевської Л.В.